

Úkol č. 4 – Pavel Osoha, Pavlína Kubešová, Věra Čermáková

Výzkumná strategie

1. otázka: *Je rozdíl ve výskytu šikany na státních a církevních školách?*

2. otázka: *Jak se k šikaně staví učitelé?*

S přihlédnutím k výzkumným otázkám jsme se rozhodli pro výzkumnou metodu tzv. přehledové studie.

Ke zjištění odpovědi na první otázku bychom použili standardizovaného dotazníku. Tento dotazník by obsahoval soubor předem daných otázek, na které by bylo možno odpovědět pomocí předem daných odpovědí. Dotazníkovou formu a předem dané odpovědi jsme vybrali z toho důvodu, že jde o zjišťování velice choulostivých skutečností a k pravdivým odpovědím je zapotřebí důvěry žáků. Domníváme se, že pro ně bude snazší odpovědět na předem danou otázku, kde jen vyberou odpověď, než kdyby se měli k tématu vyjadřovat vlastními slovy. Dotazníky by byly samozřejmě anonymní, jen s určením věku a pohlaví.

Samotnému vyplňování dotazníku by předcházelo vysvětlení (upřesnění), co se pod pojmem šikany myslí, aby se předešlo možným nesrovnalostem (zkreslení šetření), vyplývajícím z různých pohledů jednotlivých dětí na danou věc. Pro mladší žáky by bylo toto upřesnění ústní, pro starší písemné, a bylo by samozřejmě nutno podat ho srozumitelnou formou. Pokud se takové sdělení provede, jsou nastavena kritéria a zmenšuje se riziko, že si žáci zamění šikanu s kdekou hádkou či rvačkou. Může to mít ale i opačný efekt – v případě, že by někteří naopak začali za šikanu považovat i to, co do té doby za šikanu nepovažovali. Ale tato možnost je podle nás méně pravděpodobná.

Příklad vysvětlení před zadáním dotazníku:

Šikana je chování, jehož záměrem je druhému ublížit, ohrozit ho a zastrašit jej. Může jít například o bití, nadávání, odebírání věcí, vydírání či vysmívání se. K takovým útokům dochází opakovaně a delší dobu.

Příklady otázek v dotazníku:

Byl(a) jsi někdy svědkem šikany na Vaší škole?

- Ano
- Pravděpodobně ano

- Pravděpodobně ne
- Ne

Stal(a) jsi se někdy obětí šikany?

- Ano
- Pravděpodobně ano
- Pravděpodobně ne
- Ne

Co se týče výběru škol, vybrali bychom náhodně 10 církevních (podle databáze MŠMT) a k nim pak vybrali 10 srovnatelných státních (porovnávali bychom počet dětí, velikost obce, kde se škola nachází, zaměření školy apod.).

Co se týká druhé výzkumné otázky, kdy výzkumnou jednotku tvoří učitelé, zde bychom použili metodu dotazníku s otevřenými otázkami. Jelikož se nám jedná o zjištění postojů učitelů, je nutné jim dát prostor vyjádřit vlastní názor. Zde také potřebujeme hlubší informace, než v předchozím případě. Anonymita by byla v tomto případě závislá na rozhodnutí učitelů.

Příklady otázek v dotazníku:

Jaký je Váš postoj k problematice šikany na školách?

Myslíte si, že se na Vaší škole vyskytuje šikana?

Setkal(a) jste se s ní?

Pokud by se šikana na Vaší škole vyskytla, jak byste tento problém řešil(a)?

Jaký je Váš názor na prevenci v této oblasti?

Výhody dotazníků:

Odpovědi z dotazníku jsou poměrně snadno analyzovatelné a je umožněno zkoumat větší množství respondentů.

Nevýhody dotazníků:

Možnost, že některé dotazníky zůstanou nezodpovězeny, odpovědi mohou být povrchní, nepřesné.

Vaším úkolem bylo sdělit strategii výzkumu, ne uvádět strukturu dotazníku, která bývá až výsledkem operacionalizace. Proto jsem to ani nečetla. Stačila mi informace, že se bude jednat o kvantitativní výzkum – a konkrétně o dotazníkové šetření.

